

Prógvað at drekkivanar kunnu broytast

Tað er m.a. lógin frá 1979 um loyvi at bryggja sterkt øl dømi um skrivar Dagny Joensen, blaðkvinna m.a. í "Sjónarmið" í dag.

SJÓNARMÍÐ

- Minnst tit ikki, tá plattar av Fílaði og FF'arum komu til landið í stórum mongdum, varð spurt við borðhald um jólahalguna, har fyra ættarlið vóru komin saman. Tá varð sjálvsagt prátad um nýggja og eldri tíð - alt í einum.

Evníð í hesum føri var nýggja rúsdrekkapúpskotið, sum fólk eru farin at ótolnast eftir at frættafrá.

RÆTT OG SKEIVT

Tá börnini eru vordin tilkomin, tora tey ofta at tosa um tað, sum tey áður fjaldu fyri foreldrunum. Tá er eisini møguleiki at flenna at býtleikum og kjakst um, hvat er rætt og skeivt. Tað er eisini mangan skemtiligt og læruríkt at hava stundir og møguleikar at prátta um slíkt.

Innantanna roknaði eg út, at hasin garpurin við FF'arunum neyvan mundi vera meira enn 16-17 ára gamal, tá hann saman við øðrum - helst eldri - unglungum (?) bíleggði sær ølið, sum í dag ikki fæst í Føroyum.

Onkur hendinga ølflaska er at siggja á hillum hjá

fólki, sum minni um farna tíð.

Hon stendur har sum ein skomm ella stuttleiki - alt eftir hvat tann einstaki heldur um rúsdrekkamálið.

MÓTBURÐUR

- Tað vóru ivaleyst mong, sum stúrdur fyri at drekkivanarnir fóru at broytast til tað verra, tá Vilhelm Johannesen, sum var landsstýrismaður í 1979, legði uppskot fram um at bryggja øl í Føroyum, samstundis sum tað sterkara ølið og rúsdrekka yvir 60% varð bannað at innflyta.

Tá føroyska ølið kom, hvarv sterka ølið, ið fólk áður nýttu saman við rúsdrekka, sum døgð fyri söl!

FORBOD GAGNAR ONGUM

Tað var helst ikki forboðið í sjálvum sær, sum fórði til broytingina, men heldur tað at fólk fingu annað ið boði. Slík lógarbroyting var skilgáð og gagnlig, tí hon bötti um ógvusligu drekkivanarnar.

Í dag drekka tey flestu

pilsnarøl, og ferðast tú á stöðum, har rúsdrekka stendur tær í boði, so er tað ógvuliga sjáldan, at fólk drekka t.d. gulløl.

MAMMU-DRONGUR

Ein tilkomin maður nevndi herfyri, tá prátið fall á rúsdrekkalógina, at tú vart hildin at vera rættur mammudrongur, um tú drakk pilsnarøl afturvið rúsdrekka, tá hann var ungur í sjeyti-árunum.

Ein ungligur, sum var heima á jólum, men býr í Keymanahavn segði, at hann undraðist yvir, hvussu lítið føroyingar gjørdur av at drekka sterkt øl, tá teir komu til Danmarkar.

Hann er vanur at fara inn á Skarv í fríðum, og har drukkuløið eisini pilsnarøl og kanska gull.

- Tað ber til - við øðrum orðum - at broyta drekkivanar, um lógin og fyriskipanir eru skilgáðar. Hvi so ikki lata fólk sjálvi hava ábyrgd av rúsdrekkanýtsluni?

Við í teirri støðutakanini er so sjálvsagt, um tað ikki verður biligari bara at taka liðið úr kappingini, enn at skula leggja ein dyst eyka til rættis fyri U21-liðið, hvørja ferð A-landsliðið skal spæla HM-landsdyst, sum kortini ikki kann geva nakað av sær uttan figgjarligan miss, tá áskoðaragrundarlagið ikki er til staðar til tvinnar dystir dag um dag.

Hvørki lið ella venjari

Onnur viðuskifti, ið eisini stuðla einari avgerð um at taka U21-liðið úr kappingini, er at einki lið er

Dagny Joensen, blaðkvinna: -Eru politikararnir nú ikki so mikið tilkominir, at teir tora at taka støðu til rúsdrekkamálið?

RÚSDREKKA OG SORGARLEIKIR

Tað er ein sannroynd at nógvir sorgarleikar standast av rúsdrekkamisnýtslu. Eingin familja, sum hevur roynt hetta, vil sínum argasta figginda slíkar mann-minkandi upplivingar.

Tað er eisini ein sannroynd, at hvør einstakur okkara hevur ábyrgd fyri sær sjálvum, tá vit drekka rúsdrekka, øl ella vín.

SJÓNLIÐ BREK

Nú hevur Rúsdrekka- og Narkotikaráðið lagt fram álit, í samband við broytingar í rúsdrekkalógini, sum eftir tí ið er komið fram, er sera skilgátt.

Fjaldir skeivleikar við núverandi lóg verða gjørdar sjónligar. Hetta eru trupulleikar, sum vegna tørvandi nýttar rúsdrekkalóg, higartil hava verið eins og ikki til.

Niðurstøðan er tann sama sum nýggja rúsdrekkapúpskotið leggur upp til, men so er eisini farið út í æsir við teimum trupulleikum, sum higartil alment hava verið fríðhalgaðir.

sett, og at eingin venjari heldur er til eitt møgult lið.

At so dreymur um eitt alternativt talent-lið alfrat A-landsliðnum við komandi evnum tann vegin má leggja eitt sindur enn, er so nakað, føroyskur fótbóltur má læra seg at liva við, til umstøðurnar loyva nøkrum øðrum.

hj.

Eitt nú, hvussu vanda-mikið tað er fyri barnakonur at drekka alkohol, blandingsmisnýtsla av øli og tablettum, sum fáast í honkeyp! Tørvur á at skapa upplýsandi virksemi í skúlu og aðrastaðni o.s.fr..

GÓÐUR KODDI

- Júst so! Her eru trupulleikar sum vit vita hava verið allar dagar, men sum vegna jánkarsligu rúsdrekkalóg, nærum hava fingið fríð.

- Ein góður sovokoddi hevur gamla rúsdrekkalógin verið fyri politikarar og avvarandi myndugleikar, víst er tað!

Flestu okkara munnu hava roynt at greiða útlendingum frá føroyska samfelagnum og náttúru, tá vit ferðast uttanlanda. Tað er altíð hugaligt, men oftast verður eisini serliga rúsdrekkalóg okkara havd á lofti.

Hinvegin er tað als ikki hugaligt, tá somu útlendingar koma hendavegin, og siggja at vit als ikki í orð og verki halda hesa góðu lóg. Vit bróta hana á einhvønn

hátt, meðan gestirnir standa og gáa.

EINGIN VIRÐING

Hvat halda politikararnir, sum smíða lógirnar og teir úttinnandi, sum skulu syrgja fyri at lógirnar verða hildnar. Teir verða jú hildnar fyri tað turra spott!

Vónandi fara avvarandi politikarar at sleppa nalva-skóðanini og atkvøðudyrkingini í hesum álvarsliga máli, so skil kann fáast á rúsdrekkamálið.

Við broyting av núverandi rúsdrekkalóg er ikki talan um at góðtaka misnýtslu, men heldur at ásanna, at hvør einstakur hevur ábyrgd fyri sær sjálvum.

Sambært kanningini hjá Rúsdrekka- og Narkotikaráðnum hava bert 13% av mannfólkunum og 28% av konufólkunum í Føroyum, ikki smakka øl, rúsdrekka ella vín í fjør.

Eru politikararnir nú ikki so mikið tilkominir, at teir tora at taka støðu til rúsdrekkamálið?

Dagny Joensen

Framhald av síðu 13

Hetta er samstundis vissur missur hjá FSF, tí Føroyar við sínum 48.000 íbúgvum, og tí rættiliga avmarkaðu áskoðaranøgd, kunnu ikki bera at hava tvinnar slíkar landsdystir dag um dag. Spurningurin er eisini, um vøllurin á Svagaskarði - eins lítið og flestallir aðrir grasvøllir - kann bera tvinnar dystir við so lítum millumbili.

U21-liðið má takast úr kappingini

»Sum eg eisini havi verið frammi og nevnt fyrr, er

